

Energiaturud - 2018 august

25.09.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli augustis 55,38 €/MWh; süsteemihind oli 51,73 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,1 euro võrra kõrgem, Läti hind 3,67 euro võrra kõrgem;
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 22,85 €/MWh, tõustes võrreldes juuliga 2,47%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSI)" hind oli 23,1 €/MWh, tõustes juuliga võrreldes 2%;
- Juuli lõpul omandas Alexela 220 Energia aksiad. Tehing jõustus ametlikult augustis.

Energiahinnad

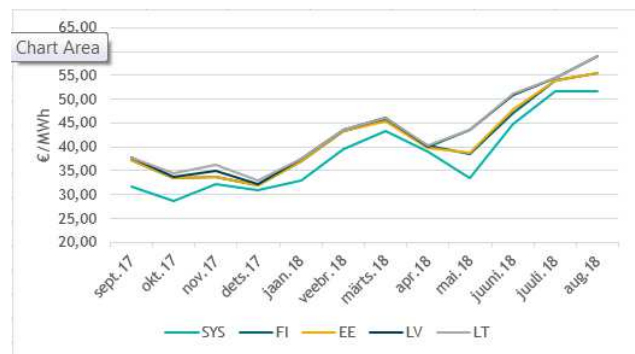
Elektri börsihinnad

Elektribörs		Keskmine hind (€/MWh)		
		2018 august	2018 juuli	2017 august
Nord Pool (SYS)		51,73	51,7	27,58
EPEX* (base/ peak)	ELIX	51,76 / 53,37	44,34 / 45,01	27,74 / 28,87
	PHELIX	56,19 / 58,13	49,54 / 50,68	30,85 / 32,08
	France	58,40 / 61,16	51,41 / 53,53	32,01 / 33,84

* EPEX - European Power Exchange

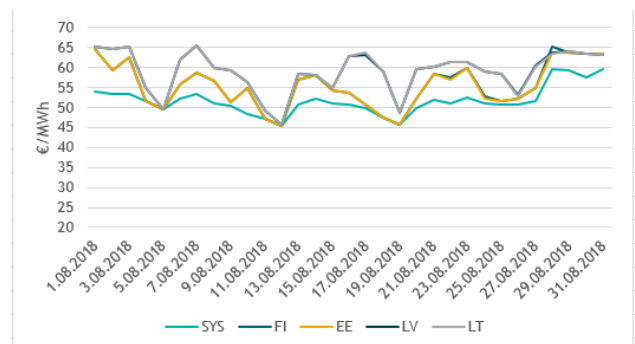
Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) augusti hinnad tõusid kuises võrdluses enamikes hinnapiirkondades, kõrgeim oli hind Baltikumis ja Soomes. Süsteemihind tõusis eelmise kuuga võrreldes 0,06%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energiahindade mõjurid](#) all.

NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 august	2018 juuli	2017 august
Eesti	55,38	54,06	36,34
Läti	59,05	54,55	37,33
Leedu	59,03	54,56	37,30
Soome	55,48	54,00	36,28

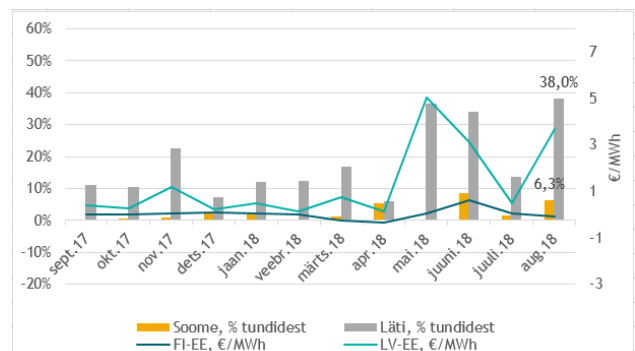

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

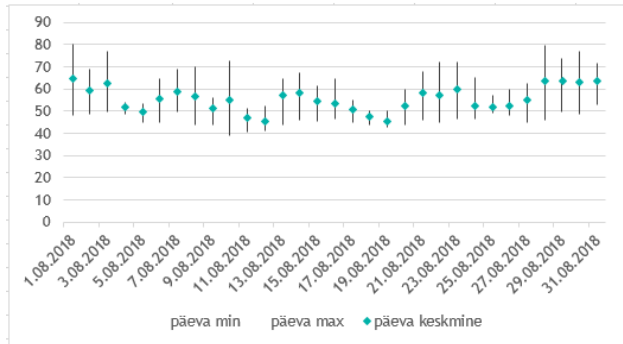
August 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	40,98	51,73	67,54
NP Soome	38,81	55,48	80,05
NP Eesti	38,81	55,38	80,05
NP Läti	38,81	59,05	84,68
NP Leedu	38,81	59,03	88,21

NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta augustis

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Läti-ga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus augustis 2018

6,72% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna augusti järgmise päeva tunnihindadest jäid vahemikku 40-45 €/MWh, 0,27% oli hind alla 40 €/MWh ja ülejäänud tundidel oli hind üle 45 €/MWh. Suuri päevasiseseid miinimum- ja maksimumhindade erinevusi juunis ei esinenud, kolmel päeval oli kõikumine veidi üle 30 €/MWh.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

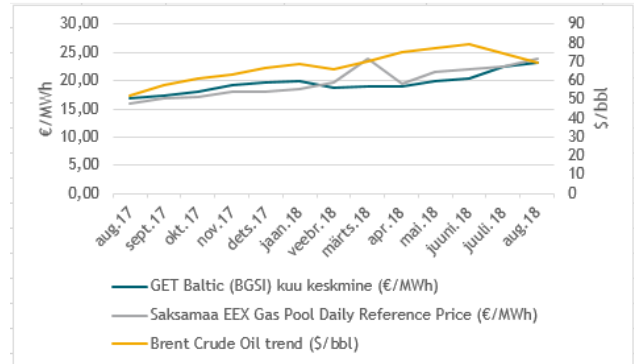
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

August 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	23,1	2%	22,15	25,01
	Eesti	22,85	2,47%	22,15	23,3
	Läti	23,02	2%	22,25	25,01
	Leedu	23,12	2,39%	22,2	24,75
Soome Kaasupörssi**		22,93	6,16%	20,25	24,93
GASPOOL***		23,81	5,82%	22,15	26,55

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupörssi hindu korrigeeritud 10% võrra.

*** EGI - European Gas Spot Index

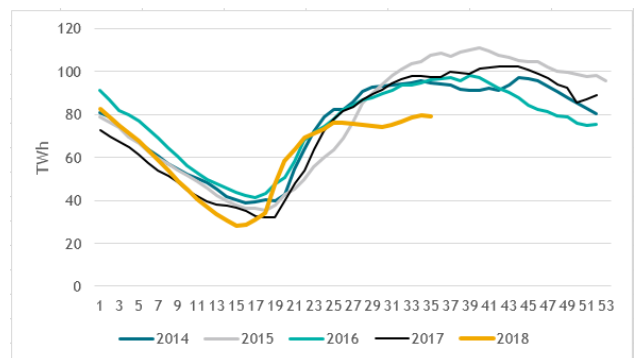
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli augusti lõpus ca 65% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), eelneval neljal aastal on reservuaaride täituvus samal ajal olnud ligi 80%.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	August 2018	Juuli 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	17,36 ... 21,28	15,03 ... 17,36
€/€ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,1651	1,1736
Toornafta hind (Brent) (\$/bbl) kuu lõpu seis	69,8	74,25

Augustis langes toornafta hind 69,8 dollarini barrelist. Jätkuvalt on tõusnud CO₂ emissioonikvootide hinnad, mis jäid augustis vahemikku 17,36 - 21,28 €/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

August 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutuses, tunde	Pudelikaal ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	268/744 (289/744) 4)	15,3% (11%)	31/744 (0/744)	11/744 (0/744)
FI>EE	431/744 (373/744) 4)	15,7% (13,5%)	0/744 (10/744)	0/744 (8/744)
EE>LV	642/744 (673/744) 4)	63% (47%)	288/744 (101/744)	388/744 (230/744)
LV>EE	99/744 (52/744)	3,7% (1,5%)	5/744 (0/744)	5/744 (0/744)

* Võrdlus eelmise kuuga

Juuli 2018*	Piirang, tunde****	Pudelikaala tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	0/744 (34/744)	11/744 (0/720)	10/744 (1/744)
FI>EE	0/744 (12/744)	0/744 (0/744)	
EE>LV	744/744 (744/744)	0/744 (0/744)	-
LV>EE	744/744 (744/744)	0/744 (0/744)	

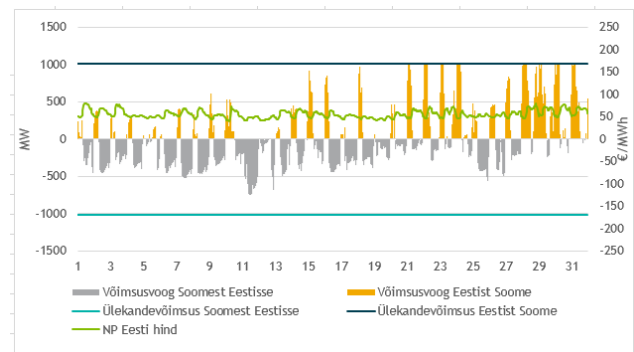
* Võrdlus eelmise kuuga

** Normaalrežiimiks antud kontekstis loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid ja puudusid ka temperatuuridest tingitud piirangud.

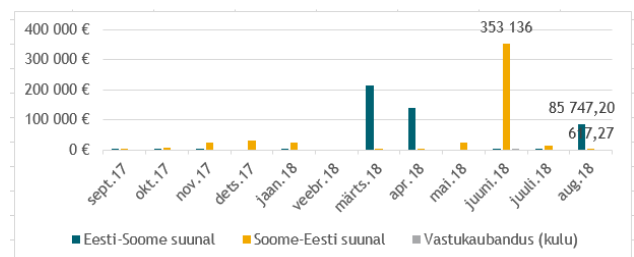
*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkroonala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

****Piirangu alla arvestatakse ka temperatuuridest tingitud piirangud liinidel.

Eesti-Sooe

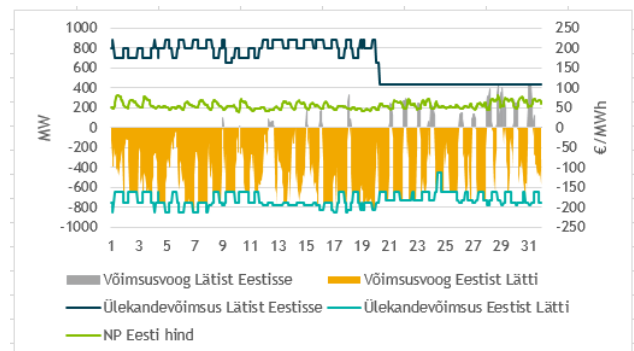

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a augustis

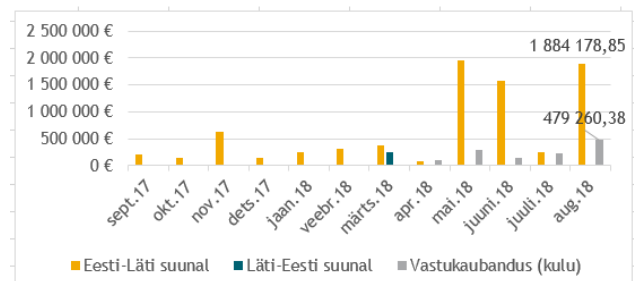

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a augustis

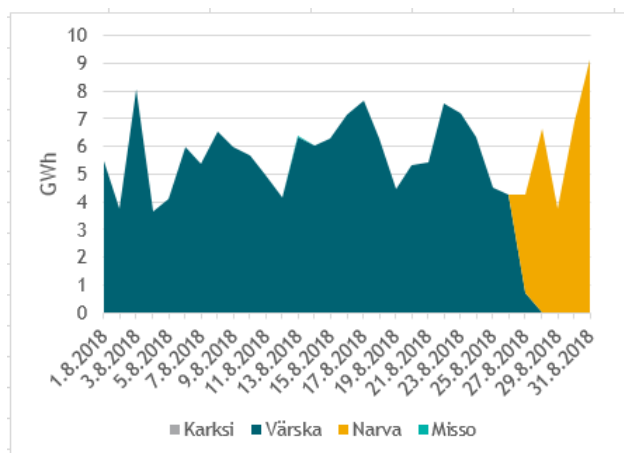

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Juuli 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipukoormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	0 (kuni 29.08) 55,9 (alates 30.08)	0	0
Värskas	42,0	39,6	8,0	149,3
Narva	31,5	15,2	9,1	30,0

Juulis toimus Eesti gaasivarustus Karksi, Värskas ja Narva gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 3,7 ja 9,1 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta augustis

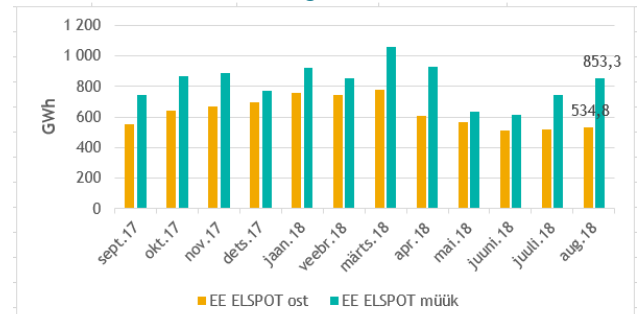
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist ei esinenud. Eksport (transiit Värskas-Narva ja Narva-Värskas) oli tingitud Gazpromi remonttöödest.

Augustis kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

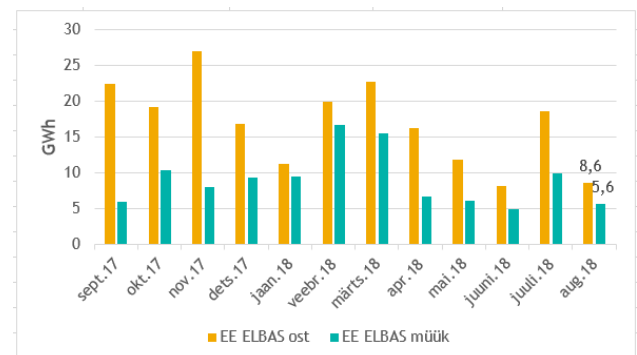
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päeva-sisene kindel võimsus	Implicit-Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	0	0	0
Värskas sissevool	50 840 000	116 578 500	7 459 021	0
Misso sissevool	0	9 765	148	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

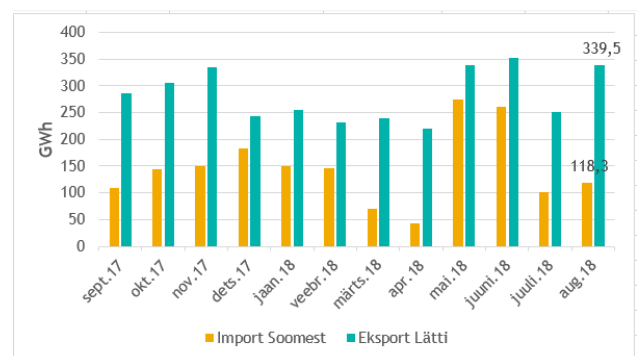

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused

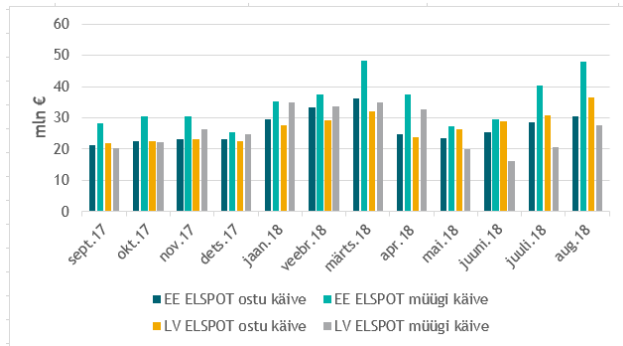
Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalised ostsid augustis siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 89,0% ulatuses ehk 543,5 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 93,1% ehk 859,0 GWh.

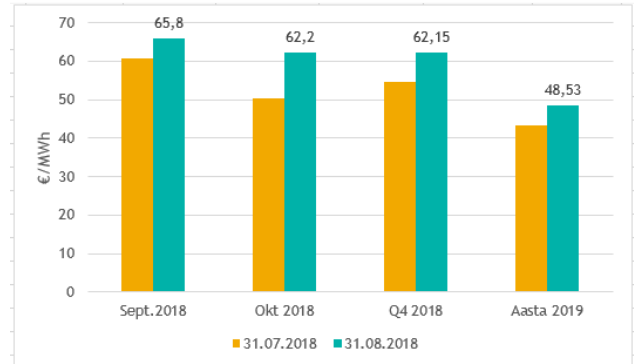

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Läti

NP Eesti hinnapiirkonna augusti järgmise päeva ostetud koguste käive oli 30,3 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 36,5 mln eurot. Müüdud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 47,8 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 27,6 mln eurot.

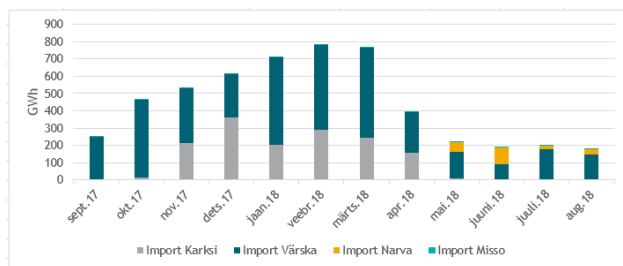
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdud koguste käive

NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

Maagaasi import

Augustis imporditi maagaasi Eestisse 179,3 GWh. Juuliga võrreldes on seda 10,4% vähem ning 2017. a juuliga võrreldes 12% vähem. Enamik gaasist imporditi Värskas kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid augustis gaasi Värskas, Narva ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	August 2018	Juuli 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,79	13,80
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,435	9,435
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,44	10,45

Elektri tulevikutehingud

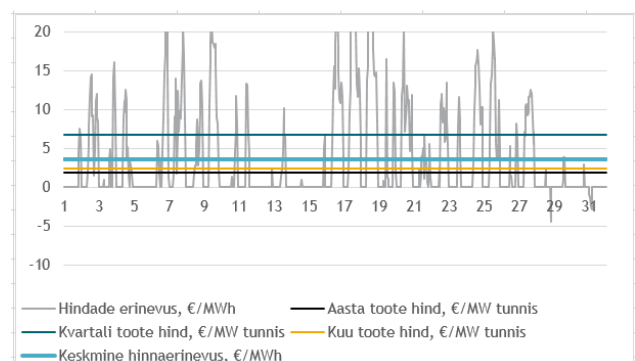
Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta augusti viimase kauplemispäeva (31.08.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a septembris 58,65 €/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta septembri tootel 7,15 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb augusti keskmiseks elektrenergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 65,8 €/MWh (juuli lõpu tehingute põhjal 60,83 €/MWh).

EEX Power Derivatives futuuriid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja tipukoormuse tunnihind	
	31.07.2018	31.08.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	50,07/61,62	43,79/53,93
French Financial Futures (Prantsusmaa)	56,13/70,32	48,74/62,95

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tīkls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q3-18	16.05.18	50	6,73	8/9	-
August 2018	25.07.18	150	2,47	9/11	3,67

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a augustis

Augustis oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumendi tulu 241 541 eurot.

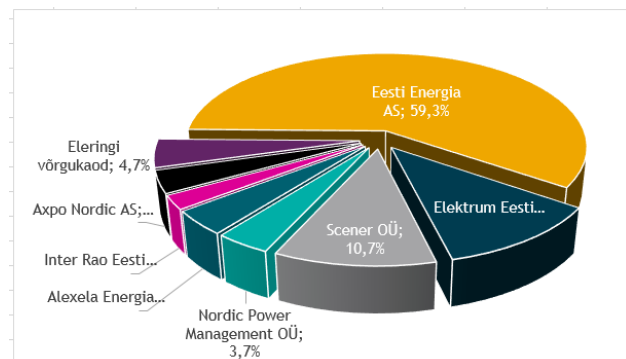
22.08.2018 toimus oksjon augusti võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku 10 turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes kaheksa turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 4,59 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) [link](#)). Esimene oksjon 2019 aasta kohta, mis toimub SAPi platvormil on 2019 aasta oksjon, mis leiab aset 25.10.2018.

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfelli osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansi piirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiporfelli turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiportfell sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikuseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfelli esialgsete tarbimismahude alusel augustis 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

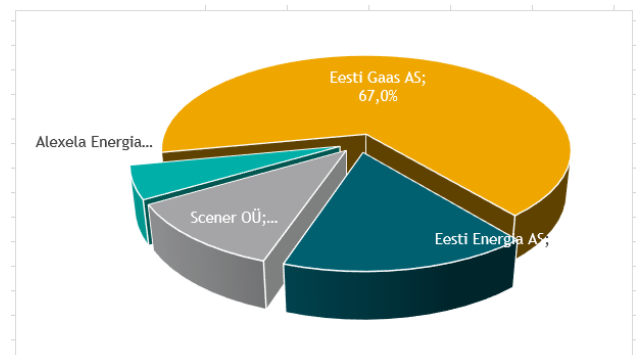
Osakaal EES tarbimisest, %	August 2018	Juuli 2018	Juuni 2018
Eesti Energia AS	59,3	59,4	59,6
Elektrum Eesti OÜ	11,5	11,5	11,3
Scener OÜ	10,7	10,6	10,7
Alexela Energia AS	4,0	4,1	4,4
Nordic Power Management OÜ	3,7	3,9	3,8
Axpo Nordic AS	3,7	3,7	3,6
Inter Rao Eesti OÜ	2,3	2,4	2,0

Osakaal EES tarbimisest, %	August 2018	Juuli 2018	Juuni 2018
Eleringi võrgukaod	4,7	4,5	4,7

Bilansihaldurite portfelli osakaalud vastavalt tootmismahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	August 2018	Juuli 2018	Juuni 2018
Eesti Energia AS	87,8	85,5	83
Scener OÜ	6,2	7,6	9
Nordic Power Management OÜ	3,7	3,9	4
Fortum Eesti AS	1,6	1,8	2,1
Elektrum Eesti OÜ	0,3	0,3	0
Alexela Energia AS	0,4	0,4	0

Gaas

Bilansihaldurite portfelli esialgsete tarbimismahude alusel augustis 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	August 2018	Juuli 2018	Juuni 2018
Alexela Energia AS	5,4	5,4	5,7
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	16,2	13,6	13,7
Eesti Gaas AS	67,0	70,3	71,2
Elektrum Eesti OÜ	0,0	0,02	0,02
Scener OÜ	11,3	10,6	9,4
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze	0,1	0,09	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupõrssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamisega seoses võivad tekkida.